
Dziekanowice, st. 22, gm. Łubowo, woj. wielkopolskie, AZP 50-32/104

Informator Archeologiczny : badania 33, 134-135

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

rzeki Białki). Usunięto osuwisko wyrobiska piasku, docięto, oczyszczono i zadokumentowano profil wyrobiska piasku (8 m), a następnie założono wykop o wymiarach 3,5 x 2,5 m. Odkryto fragment obiektu (zniszczonego wybiórką piasku) o wymiarach co najmniej 2,5 x 1,2 m i miąższości wypełni-ska 30 cm. W wypełniku znaleziono ceramikę wczesnośredniowieczną (X/XI w.), kości zwierzęce, polepę, a także drobny gruz wapienny (stanowiący „wyściółkę” piaszczystego dna obiektu). Obiekt jest analogiczny z półziemianką odkrytą na odległej o 400 m osadzie (Dzibice, st. 3). Z powierzchni piaskowni zebrano kilka odłupków krzemiennych (nie charakterystycznych).

Badania nie będą kontynuowane.

DZIEKANOWICE, st. 22, gm. Łubowo, woj. wielkopolskie, AZP 50-32/104

- osada z 2. połowy X – 1. połowy XI w.
- cmentarzysko z połowy XI-XII w.

Wykopaliskowe badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 1 czerwca do 31 października przez Annę i Jacka Wrześnińskich (autor sprawozdania, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy). Dziewiąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 679 arów.

Odsłonięto 90 grobów z cmentarzyska szkieletowego i 12 obiektów osady. Wyróżniono 90 osobników: 35 mężczyzn (12 w wieku *Adultus*, 21 w wieku *Maturus* i 2 w wieku *Senilis*), 35 kobiet (4 w wieku *Juvenis*, 15 w wieku *Adultus*, 12 w wieku *Maturus* i 4 w wieku *Senilis*), 2 osobników w wieku *Juvenis*, 7 dzieci starszych (*Infans II*), 10 dzieci młodszych (*Infans I*), jeden osobnika dorosłego o nieokreślonej płci.

Z 90 osobników, 80 ułożonych było na osi wschód-zachód, a dla pozostałych nie ustalono orientacji. Pochówków o orientacji wschodniej było 44: 25 męskich, 12 żeńskich, 5 dzieci starszych w wieku *Infans II* i 2 dzieci młodszych w wieku *Infans I*. Pochówków o orientacji zachodniej było 36: 5 męskich, 21 żeńskich, 2 osobników młodocianych *Juvenis*, 2 dzieci starszych w wieku *Infans II* i 6 dzieci młodszych w wieku *Infans I*. Nie ustalono orientacji dla pochówków 5 mężczyzn, 2 kobiet, 2 dzieci w wieku młodszym *Infans I* i 1 osobnika dorosłego o nieokreślonej płci.

W 1999 roku zarejestrowano 177 zabytków wydzielonych. Wśród odsłoniętych 90 grobów w 63 wystąpiło 121 przedmiotów określonych jako wyposażenie zmarłych. W 29 grobach przedmioty występowały pojedynczo, w 19 grobach po dwa, w 8 grobach po trzy, w 6 grobach po cztery i w jednym grobie sześć przedmiotów. Najliczniej w grobach wystąpiły noże. W 44 grobach znaleziono 46 noży. W 20 grobach mężczyzn wystąpiły 22 noże: 9 w grobach mężczyzn zmarłych w wieku *Adultus* (w tym 2 w pochewkach skórzanych z brązowymi okuciami), 12 w grobach mężczyzn zmarłych w wieku *Maturus* (w tym 1 nóż w pochewce skórzanej z brązowym okuciem) i 1 w grobie mężczyzny zmarłego w wieku *Senilis*. W 19 grobach kobiet wystąpiło 19 noży: 3 w grobach kobiet zmarłych w wieku *Juvenis*, 7 w grobach kobiet zmarłych w wieku *Adultus* (w tym 3 w pochewkach skórzanych z brązowymi okuciami), 7 w grobach kobiet zmarłych w wieku *Maturus* (w tym 1 w pochewce skórzanej z brązowymi okuciami) i 2 noże w grobach kobiet zmarłych w wieku *Senilis*. W grobie osobnika zmarłego w wieku *Juvenis* wystąpił tylko 1 nóż, 3 w grobach dzieci starszych w wieku *Infans II* i 1 w grobie dziecka młodszego w wieku *Infans I*.

Drugą kategorią zabytków pod względem liczebności są kabłączki skroniowe zarejestrowane w 22 egzemplarzach: 17 srebrnych, 2 brązowe, 2 brązowe srebrzone i 1 miedziany. W 14 grobach wystąpiło 20 kabłączków, natomiast 2 kabłączki wyeksplorowano z warstwy. Najwięcej kabłączków (4) znajdowało się w grobie dziecka w wieku *Infans I*. W 3 grobach kobiet w wieku *Adultus* znaleziono po 2 kabłączki. Pozostałe wystąpiły w grobach pojedynczo: w dwóch grobach dzieci młodszych w wieku *Infans I*, w jednym grobie dziecka starszego w wieku *Infans II*, w pięciu grobach kobiet w wieku *Adultus*, w jednym kobiety w wieku *Maturus* i w jednym kobiety w wieku *Maturus/Senilis*.

W 14 grobach znaleziono 15 monet, przy czym 1 egzemplarz może być krążkiem niemonetarnym. W czterech grobach mężczyzn wystąpiło 5 monet: 3 w dwóch grobach zmarłych w wieku *Adultus*, a 2 w grobach zmarłych w wieku *Maturus*. W dziewięciu grobach kobiet wystąpiło 9 monet: 5 z nich zmarło w wieku *Adultus*, 4 w wieku *Maturus*. Jedna moneta znajdowała się w grobie dziecka młodszego w wieku *Infans I*. W jednym z grobów znalazła się także moneta rzymska (grób mężczyzny zmarłego w wieku *Maturus*).

W trzech grobach dzieci wystąpiły kolie szklanych paciorków: grób 22/99 (inf. I, 3-4 lata) – 5 paciorków; grób 49/99 (inf. I, 4 lata) – 115 paciorków (w tym 5 z karneolu); grób 65/98 (inf. II, 7-8 lat) – 79 paciorków.

Z innych zabytków wymienić należy: dwa odważniki (żelazny oraz żelazny w brązowym płaszczu), 4 naczynia gliniane, żelazne okucia wiadra, przęślik z różowego łupku, 2 osełki z fyllitu, a przede wszystkim (w dwóch zniszczonych grobach) fragmenty srebrnego złożonego okucia (grób 68/99), a także fragmenty brązowych złożonych okuć przedmiotu drewnianego (talerza?) (grób 69/99).

Wszystkie obiekty z odsłoniętych w sezonie 1999 były silnie zniszczone przez wkopy jam grobowych i zarejestrowano najczęściej ich partie spągowe. Większość z nich to pozostałości obiektów o nieokreślonej funkcji, zachowane w postaci nieregularnych jam o przekroju nieckowatym. Z ciekawszych należy wymienić obiekt VII/99 w partii stropowej mający nieregularny kształt o wymiarach 300 x 250 cm i intensywnie czarnej barwie w partii środkowej. W partii południowo-wschodniej obiektu na powierzchni około 50 x 50 cm wystąpiło skupisko polepy (w tym polepa z odciskami konstrukcji drewnianych), żużli, wytopków i spieków. Ta partia o kształcie niecki wkopana była w całość na głębokość około 40 cm, natomiast pozostała partia obiektu miała jedynie około 10 cm głębokości i płaskie dno. W obiekt ten wkopano kilka grobów.

Drugim interesującym obiektem był obiekt X/99. W górnej partii tworzyło go nieregularne rozsypanisko polepy na powierzchni 250 x 250 cm. Natomiast około 10 cm niżej przybrał kształt nieregularnego prostokąta o wymiarach 120 x 240 cm, ze skupiskiem kamieni w partii północno-wschodniej. Kamienie tworzyły okrąg o średnicy około 60 cm, a w odległości około 20-25 cm od niego czytelny był wyraźny wieniec z pojedynczego rzędu kamieni. Wypełnisko tworzyła intensywnie czarna próchnicza ziemia rozjaśniająca się ku południowemu zachodowi. Rząd kamieni tworzący wieniec okazał się być górnym poziomem obstawy grobu wkopanego w obiekt. Kilkupoziomowa obstawa wystąpiła wzdłuż prawej górnej partii szkieletu, nieco mniejsza z jego lewej strony, a zarejestrowany wcześniej okrąg z kamieni zalegał nad klatką piersiową.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studiach Lednickich” i „Wielkopolskich Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

GILÓW, st. 1, gm. Niemcza, woj. dolnośląskie, AZP 88-26/32

- grodzisko wczesnośredniowieczne (koniec IX – początek X w.)

W dniach od 5 do 24 lipca 1999 r. przeprowadzone zostały archeologiczne badania wykopaliskowe na grodzisku w Gilowie koło Niemczy, pow. dzierzoniowski. Finansowane były ze środków Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Kierownictwo badań objął dr Krzysztof Jaworski (autor sprawozdania), z którym współpracował mgr Marcin Paternoga (Studium Doktoranckie Śląskoznawcze Uniwersytetu Wrocławskiego). W pracach wykopaliskowych uczestniczyli studenci ówczesnego II i IV roku archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Był to szesnasty sezon wykopaliskowy na tym stanowisku. Wcześniejsze prace archeologiczne wykazały, że gród założony został w latach 90. IX w. i funkcjonował najprawdopodobniej do 2. dekady X stulecia. Podczas prac wykopaliskowych